

Zdravlje u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji

Aktivnosti na prepoznavanju i suzbijanju ambrozije u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji

Željko Stojković

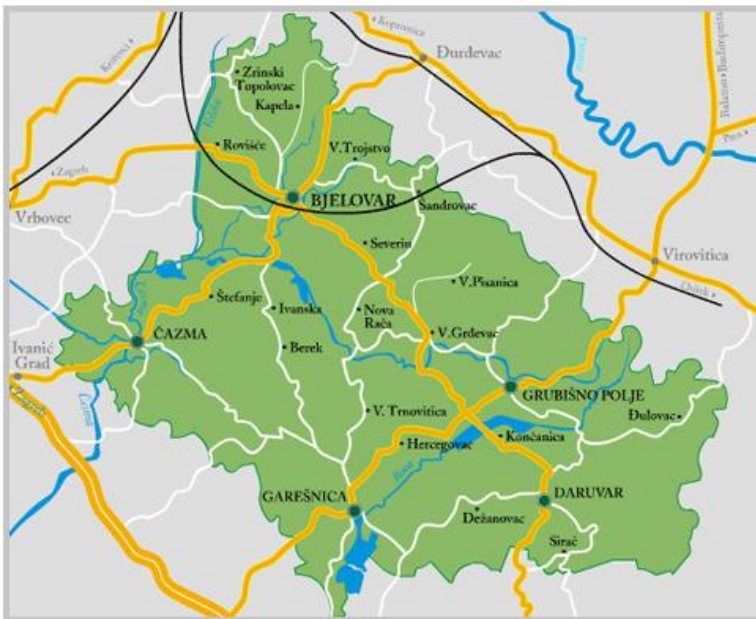
Bjelovarsko-bilogorska županija

Ključne riječi: Alergije – Ambrozija

Županijski tim za implementaciju plana zdravlja na području BBŽ

PRIORITET: Alergije – Ambrozija. (Članovi: dr. Med. Dubravka Višić; Željka Ferenčak, Mr. pharm; Željka Bakran, dipl.ing.šum.; Ana Grbić, dipl. ing. biologije; Željko Stojković, dr. vet.med.).

Ukupna površina BBŽ je 263 667 ha.

Bjelovarsko-bilogorska županija je jedna od dvije županije koje nemaju kopnenu granicu s drugom državom.

* Poljoprivredno zemljište prostire se na **152.290 ha**, a to je **57,9 %** od ukupne površine Bjelovarsko-bilogorske županije.

* Šume zauzimaju **95455 ha** ili **36 %** teritorija Županije.

* Prosječna gustoća naseljenosti je **50,18 stanovnika/km²** što je znatno ispod prosjeka RH ili dvostruko ispod prosjeka kontinentalnog dijela RH.

Bjelovarsko-bilogorska županija je danas područje malih naselja (**177 naselja ispod 200 stanovnika**) i disperzivne naseljenosti što je otežavajuća okolnost pri uređenju prostora, odnosno izgradnji infrastrukture i ukupnoj organizaciji prostora.

Bjelovarsko-bilogorska županija je izrazito poljoprivredna županija. Temeljna gospodarska djelatnost stanovništva je poljoprivredna proizvodnja i prerada poljoprivrednih proizvoda, proizvodnja i prerada prehrambenih proizvoda, šumarstvo i drvnopređivačka djelatnost.

Ove, nabrojane činjenice vesele: ljubitelje prirode, lovce, ribolovce, ekologe, pčelare, turističke djelatnike, jer proširuju mogućnosti njihovog djelovanja, ali ujedno rastužuju one stanovnike naše županije koji pate od peludnih alergija.. To su oni među nama koji: kašlju, kišu, guše se, šmrcaju, čije oči suze kad je lijepo vrijeme i u doba kada prehlada nije uobičajena. Oni moraju zatvarati prozore kada ih mi ostali otvaramo, oni stavljaju maske kad su pored cvijeća dok mi uživamo mirišući otvorene cvjetove.. Nije lako živjeti s alergijom. Najteže je djeci. Osim zdravstvenih problema važno je kao posljedice alergije spomenuti smanjenu radnu sposobnost ljudi i smanjenu kvalitetu života uopće. Alergija na ambroziju predstavlja javnozdravstveni problem u našoj županiji.

Ambrozija narasla u nasadu lješnjaka 2009. godine na području grada Grubišno Polje

Na našem zemljištu raste velik broj raznovrsnih biljaka među kojima su naravno i one koje izazivaju alergije. Teško je nadzirati njihov rast i razvoj, te njihov broj. Ustanovljeno je da se *Ambrozija (Ambrosia artemisiifolia)* pojavljuje i na obrađenom i neobrađenom zemljištu, da raste na poljoprivrednom i građevinskom zemljištu, na privatnim parcelama i javnim površinama. Ukratko – opasan neprijatelj.

Od zakonskih mogućnosti za borbu imamo na raspolaganju:

- **Državna razina:** Naredba ministra poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije (1994, 2003, 2004.)
- **Županijska razina:** Odluka Županijske skupštine o mjerama sprečavanja širenja i obvezi uklanjanja i uništavanja ambrozije na području BBŽ. (2003.)

Provedba zakona je godinama otežana iz različitih objektivnih i subjektivnih razloga, a navesti ćemo samo neke:

Neriješeno vlasništvo vezano uz poljoprivredno zemljište

Neusklađenost gruntovnice i katastra

Starosna struktura i socijalno stanje vlasnika poljoprivrednog zemljišta

Općenito slab životni standard stanovnika županije

Nedovoljno znanje o samoj biljci, načinu širenja i teškoćama koje izaziva

Loše navike iz prošlosti, tipa – nikad nisam platio globu, pa neću niti sada..ma kakva ambrozija!?!

Djelovanje naše skupine – prioriteta usmjereno je na sljedeće aktivnosti:

Pomoći građanima prepoznati biljku u svim fazama razvoja,

Javna objava tko je nadležan za provedbu zakonske regulative tj.kome se može dojaviti - prijaviti,

Objavlivanje fotografija biljke u lokalnim novinama i u javnim prostorima (zdravstvene ustanove, škole, banke i sl),

Tiskanje i distribucija letaka čiji sadržaj upoznaje građanstvo s ambrozijom i opasnostima od alergija općenito,

Predavanja, okrugli stolovi, radionice na temu alergije – ambrozija,

Suradnja s udrugom građana "AMBROZIJA" koja je osnovana 2003. godine,

Suradnja s gradovima i općinama s područja županije radi nadzora provedbe Županijske odluke iz 2003. godine

Uključivanje volontera u rad na suzbijanju i iskorjenjivanju ambrozije.

Bjelovarsko-bilogorska županija je pretežito poljoprivredna županija. Poljoprivredne površine i šume zauzimaju 93,9 % područja županije. Usprkos donešenoj zakonskoj regulativi, problem uklanjanja ambrozije postoji radi slabe provedbe državne naredbe i županijske odluke. Županijski tim za implementaciju plana zdravlja na području BBŽ označio je alergiju na pelud ambrozije kao javnozdravstveni problem, ili jedan od zdravstvenih prioriteta. Aktivnosti koje poduzimamo usmjerene su boljoj informiranosti stanovništva o izgledu i biologiji ambrozije (*Ambrosia artemisiifolia*) kao i ograničavanju njenoga širenja.

Kontakt:

Željko Stojković, dr.vet.med

Bjelovarsko-bilogorska županija

043 221 – 921

zeljko.stojkovic@bbz.hr